

Vlaams
Parlement

stuk **1190** (2010-2011) – Nr. 6
ingediend op 5 juli 2011 (2010-2011)

Maatschappelijke beleidsnota

Jeugdzorg

Motie van aanbeveling

van de dames Katrien Schryvers, Else De Wachter, Vera Celis
en Vera Jans, de heer John Crombez en
de dames Danielle Godderis-T'Jonck en Tinne Rombouts

Tekst aangenomen door de plenaire vergadering

Stukken in het dossier:
1190 (2010-2011) – Nr. 1: Maatschappelijke beleidsnota
– Nr. 2 t.e.m. 5: Moties van aanbeveling

verzendcode: IED

Het Vlaams Parlement,

– gelet op:

1° het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, dat onder meer het volgende bepaalt:

- a) “Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging.” (artikel 3.1);
- b) “De Staten die partij zijn, eerbiedigen de verantwoordelijkheden, rechten en plichten van de ouders of, indien van toepassing, van de leden van de familie in ruimere zin of de gemeenschap al naar gelang het plaatselijk gebruik, van wettige voogden of anderen die wettelijk verantwoordelijk zijn voor het kind, voor het voorzien in passende leiding en begeleiding bij de uitoefening door het kind van de in dit Verdrag erkende rechten, op een wijze die verenigbaar is met de zich ontwikkelende vermogens van het kind.” (artikel 5);
- c) “1. De Staten die partij zijn, doen alles wat in hun vermogen ligt om de erkenning te verzekeren van het beginsel dat beide ouders de gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen voor de opvoeding en de ontwikkeling van het kind. Ouders of, al naar gelang het geval, wettige voogden, hebben de eerste verantwoordelijkheid voor de opvoeding en de ontwikkeling van het kind. Het belang van het kind is hun allereerste zorg. 2. Om de toepassing van de in dit Verdrag genoemde rechten te waarborgen en te bevorderen, verlenen de Staten die partij zijn passende bijstand aan ouders en wettige voogden bij de uitoefening van hun verantwoordelijkheden die de opvoeding van het kind betreffen, en waarborgen zij de ontwikkeling van instellingen, voorzieningen en diensten voor kinderzorg. 3. De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen om te waarborgen dat kinderen van werkende ouders recht hebben op gebruikmaking van diensten en voorzieningen voor kinderzorg waarvoor zij in aanmerking komen.” (artikel 18, 1-3);
- d) “1. De Staten die partij zijn, waarborgen dat een kind niet wordt gescheiden van zijn of haar ouders tegen hun wil, tenzij de bevoegde autoriteiten, onder voorbehoud van de mogelijkheid van rechterlijke toetsing, in overeenstemming met het toepasselijke recht en de toepasselijke procedures, beslissen dat deze scheiding noodzakelijk is in het belang van het kind. Een dergelijke beslissing kan noodzakelijk zijn in een bepaald geval, zoals wanneer er sprake is van misbruik of verwaarlozing van het kind door de ouders, of wanneer de ouders gescheiden leven en er een beslissing moet worden genomen ten aanzien van de verblijfplaats van het kind. 2. In procedures ingevolge het eerste lid van dit artikel dienen alle betrokken partijen de gelegenheid te krijgen aan de procedures deel te nemen en hun standpunten naar voren te brengen. 3. De Staten die partij zijn, eerbiedigen het recht van het kind dat van een ouder of beide ouders is gescheiden, op regelmatige basis persoonlijke betrekkingen en rechtstreeks contact met beide ouders te onderhouden, tenzij dit in strijd is met het belang van het kind.” (artikel 9, 1-3);
- e) “1. De Staten die partij zijn, nemen alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen en maatregelen op sociaal en opvoedkundig gebied om het kind te beschermen tegen alle vormen van lichamelijk of geestelijk geweld, letsel of misbruik, lichamelijke of geestelijke verwaarlozing of nalatige behandeling, mishandeling of exploitatie, met inbegrip van seksueel misbruik, terwijl het kind onder de hoede is van de ouder(s), wettige voogd(en) of iemand anders die de zorg voor het kind heeft. 2. Deze maatregelen ter bescherming dienen, indien van toepassing, doeltreffende procedures te omvatten voor de invoering van sociale programma's om te voorzien in de nodige ondersteuning van het kind en van diegenen die de zorg voor het kind hebben, alsmede procedures voor andere vormen van voorkoming van en voor opsporing, melding, verwij-

- zing, onderzoek, behandeling en follow-up van gevallen van kindermishandeling zoals hierboven beschreven, en, indien van toepassing, voor inschakeling van rechterlijke instanties.” (artikel 19, 1-2);
- f) “1. Een kind dat tijdelijk of blijvend het verblijf in het gezin waartoe het behoort, moet missen, of dat men in zijn of haar eigen belang niet kan toestaan in het gezin te blijven, heeft recht op bijzondere bescherming en bijstand van staatswege. 2. De Staten die partij zijn, waarborgen, in overeenstemming met hun nationale recht, een andere vorm van zorg voor dat kind. 3. Deze zorg kan, onder andere, plaatsing in een pleeggezin omvatten, kafalah volgens het Islamitische recht, adoptie, of, indien noodzakelijk, plaatsing in geschikte instellingen voor kinderzorg. Bij het overwegen van oplossingen wordt op passende wijze rekening gehouden met de wenselijkheid van continuïteit in de opvoeding van het kind en met de etnische, godsdienstige en culturele achtergrond van het kind en met zijn of haar achtergrond wat betreft de taal.” (artikel 20, 1-2);
- g) “De Staten die partij zijn, erkennen het recht van een kind dat door de bevoegde autoriteiten uit huis is geplaatst ter verzorging, bescherming of behandeling in verband met zijn of haar lichamelijke of geestelijke gezondheid, op een periodieke evaluatie van de behandeling die het kind krijgt en van alle andere omstandigheden die verband houden met zijn of haar plaatsing.” (artikel 25);
- h) “1. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van ieder kind op een levensstandaard die toereikend is voor de lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke en maatschappelijke ontwikkeling van het kind. 2. De ouder(s) of anderen die verantwoordelijk zijn voor het kind, hebben de primaire verantwoordelijkheid voor het waarborgen, naar vermogen en binnen de grenzen van hun financiële mogelijkheden, van de levensomstandigheden die nodig zijn voor de ontwikkeling van het kind. 3. De Staten die partij zijn, nemen, in overeenstemming met de nationale omstandigheden en met de middelen die hun ten dienste staan, passende maatregelen om ouders en anderen die verantwoordelijk zijn voor het kind te helpen dit recht te verwezenlijken, en voorzien, indien de behoefte daaraan bestaat, in programma’s voor materiële bijstand en ondersteuning, met name wat betreft voeding, kleding en huisvesting. 4. De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen om het verhaal te waarborgen van uitkeringen tot onderhoud van het kind door de ouders of andere personen die de financiële verantwoordelijkheid voor het kind dragen, zowel binnen de Staat die partij is als vanuit het buitenland. Met name voor gevallen waarin degene die de financiële verantwoordelijkheid voor het kind draagt, in een andere Staat woont dan die van het kind, bevorderen de Staten die partij zijn de toetreding tot internationale overeenkomsten of het sluiten van dergelijke overeenkomsten, alsmede het treffen van andere passende regelingen.” (artikel 27, 1-4);
- i) “De Staten die partij zijn, erkennen het recht van het kind op rust en vrije tijd, op deelneming aan spel en recreatieve bezigheden passend bij de leeftijd van het kind, en op vrije deelneming aan het culturele en artistieke leven. De Staten die partij zijn, eerbiedigen het recht van het kind volledig deel te nemen aan het culturele en artistieke leven, bevorderen de verwezenlijking van dit recht, en stimuleren het bieden van passende en voor ieder gelijke kansen op culturele, artistieke en recreatieve bezigheden en vrijetijdsbesteding.” (artikel 31);
- j) “De Staten die partij zijn, waarborgen dat: a) geen enkel kind wordt onderworpen aan foltering of aan een andere wrede, onmenselijke of ontterende behandeling of bestraffing. Doodstraf noch levenslange gevangenisstraf zonder de mogelijkheid van vrijlating wordt opgelegd voor strafbare feiten gepleegd door personen jonger dan achttien jaar; b) geen enkel kind op onwettige of willekeurige wijze van zijn of haar vrijheid wordt beroofd. De aanhouding, inhechtenisneming of gevangenneming van een kind geschiedt overeenkomstig de wet en wordt slechts gehanteerd als uiterste maatregel en voor de kortst mogelijke passende duur; c) ieder kind dat van zijn of haar vrijheid is beroofd, wordt behan-

deld met menselijkheid en met eerbied voor de waardigheid inherent aan de menselijke persoon, en zodanig dat rekening wordt gehouden met de behoeften van een persoon van zijn of haar leeftijd. Met name wordt ieder kind dat van zijn of haar vrijheid is beroofd, gescheiden van volwassenen tenzij het in het belang van het kind wordt geacht dit niet te doen, en heeft ieder kind het recht contact met zijn of haar familie te onderhouden door middel van correspondentie en bezoeken, behalve in uitzonderlijke omstandigheden; d) ieder kind dat van zijn of haar vrijheid is beroofd het recht heeft onverwijld te beschikken over juridische en andere passende bijstand, alsmede het recht de wettigheid van zijn vrijheidsberoving te betwisten ten overstaan van een rechter of een andere bevoegde, onafhankelijke en onpartijdige autoriteit, en op een onverwijld beslissing ten aanzien van dat beroep.” (artikel 37);

- 2° het decreet van 13 juli 2007 houdende de organisatie van opvoedingsondersteuning, en de evaluatie ervan;
 - 3° de sectorale regelgeving voor de gezins- en jeugdhulpverlening;
 - 4° het decreet van 7 mei 2004 betreffende de integrale jeugdhulp, en de evaluatie en de aanbevelingen ervan door het Instituut van de Overheid van de K.U.Leuven;
 - 5° het decreet van 7 maart 2008 betreffende de bijzondere jeugdbijstand;
 - 6° de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade;
 - 7° het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp;
 - 8° de richtlijnen van de Raad van Europa inzake de bijstand en rechtswaarborgen van minderjarigen;
 - 9° het Vlaams Actieplan Kinderrechten zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 24 juni 2011;
 - 10° het Vlaams Jeugdbeleidsplan 2010-2014;
 - 11° het op 6 mei 2011 door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde voorontwerp van het decreet Voorschoolse Kinderopvang;
 - 12° de maatschappelijke beleidsnota Jeugdzorg, de verklaringen en duiding bij de instroom en de aanzetten tot oplossingen;
- vraagt de Vlaamse Regering:
- 1° in te zetten op een beleidsdomeinoverschrijdende strategie om op de problematieken adequaat te kunnen inspelen en een gemeenschappelijke visie te ontwikkelen zowel regionaal als intersectoraal afgestemd en gedragen om de verhoogde instroom in de jeugdhulpverlening aan te pakken;
 - 2° inzake het algemene gezinsbeleid:
 - a) jongeren en gezinnen voldoende te informeren en te responsabiliseren over het ouderschap en het draagvlak en de draagkracht die dat veronderstelt;
 - b) de informatiedoorstroming van Kind en Gezin naar de centra voor leerlingenbegeleiding te optimaliseren en inhoudelijk te laten aansluiten op elkaar;
 - c) bijzondere aandacht te hebben voor de gevolgen van gezinsbreuken voor kinderen en jongeren, waarbij:
 - 1) ouders meer worden geïnformeerd over de gevolgen voor kinderen en jongeren van een relatiebreuk van de ouders, in het bijzonder conflictueuze relatiebreuken;
 - 2) de toegankelijkheid van de eerstelijns hulp wordt verhoogd;
 - 3) er bij de federale overheid op wordt aangedrongen om:
 - i) bij gezinsconflicten en familiale conflicten bemiddeling meer naar voren te schuiven;
 - ii) te overwegen om bij ontsporing bemiddeling op te leggen wanneer kinderen betrokken zijn bij gezinsbreuken;
 - d) het aanbod van voorschoolse en buitenschoolse opvang uit te bouwen;

- e) bij de Federale Regering aan te dringen op:
 - 1) het blijven voorzien in afdoende verlofstelsels en flexibele loopbaanplanning zodat ouders voldoende tijd kunnen nemen voor de opvang en opvoeding van hun kinderen;
 - 2) het garanderen van het hoor- en spreekrecht van kinderen en het voorzien in de mogelijkheid daartoe op een kind- en jongerenvriendelijke wijze;
- 3° inzake preventie:
 - a) preventie te zien als de maximale ondersteuning en omkadering om maatschappelijke uitsluiting te voorkomen;
 - b) preventie buurtgericht, laagdrempelig en ook aan huis te maken met oog voor empowerment en emancipatie van ouders in hun opvoedingsrol;
 - c) preventie uit te breiden met de ondersteuning van informele steun en het sociale weefsel;
 - d) in te zetten op de bekendheid en toegankelijkheid van preventie;
 - e) het medische onderdeel van preventie uit te bouwen en aan te wenden om de toegankelijkheid ervan te vergroten;
- 4° inzake opvoedingsondersteuning:
 - a) opvoedingsondersteuning te zien als empowerment van gezinnen en wat ouders en ouderfiguren zelf als ondersteunend ervaren en wat deel uitmaakt van maatschappelijke dienstverlening;
 - b) uit te gaan van de context van het opvoeden en de vaststellingen van de evaluatie van het decreet Opvoedingsondersteuning;
 - c) het aanbod te versterken door:
 - 1) de lokale inbedding ervan uit te bouwen (dat wil zeggen opvoedingsondersteuning als onderdeel van de maatschappelijke dienstverlening);
 - 2) het lokale beleid een actieve rol te geven bij de invulling van opvoedingsondersteuning, waarbij het aanbod van opvoedingsondersteuning wordt afgestemd op de behoeften van de gezinnen met kinderen;
 - 3) bij de toekenning van middelen prioriteit te geven aan het basiswerk en te voorzien in een eenduidig aangestuurd subsidiesysteem;
 - 4) door zo sterk mogelijk in te zetten op eerstelijnsaansprekpunten in de eigen buurt, met gezinsvriendelijke uren, en op de bekendheid ervan;
- 5° inzake de materiële levensomstandigheden van kinderen en hun gezinnen:
 - a) wat het huisvestingsbeleid betreft:
 - 1) beschikbare middelen prioritair toe te leiden naar gezinnen met kinderen die in precare woonomstandigheden leven;
 - 2) de mogelijkheden te verruimen voor jongvolwassenen die uit de jeugdhulpverlening stromen om een gepaste woning te kunnen betrekken;
 - b) wat het milieubeleid betreft: het onderzoek naar de impact van milieucondities op de incidentie van karakter- en gedragsstoornissen te intensifiëren;
 - c) wat ruimtelijke ordening betreft:
 - 1) de kennis over en toepassing van participatie van kinderen en jongeren bij planningsprocessen op het vlak van ruimtelijke ordening te laten toenemen;
 - 2) in de diverse plannen vanuit de verschillende beleidsniveaus te voorzien in voldoende openbare speel- en ontmoetingsruimte onder meer door specifieke voorzieningen en recreatief medegebruik, en daartoe ook de lokale overheden te sensibiliseren;
 - 3) bij het opstellen van ruimtelijke structuurplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen een specifieke paragraaf inzake ruimte voor kinderen op te nemen;
 - 4) lokale overheden op te roepen om:
 - i) bij het opstellen van gemeentelijke verkavelingsverordeningen of het afleveren van verkavelingsvergunningen verplichtingen op te nemen inzake openbare ruimte en ontmoetingsruimte vanaf een bepaald aantal kavels of vanaf een bepaalde grootte, waarbij kinderen en jongeren als volwaardige actor worden gezien in de publieke ruimte;

- ii) bij het afleveren van bouwvergunningen voor grotere woonprojecten, inzonderheid ook sociale woonprojecten in ruimte voor kinderen en jongeren te voorzien;
- 6° inzake het onderwijsbeleid:
- a) de rol van scholen en de centra voor leerlingenbegeleiding in het algemeen en in de integrale jeugdhulp in het bijzonder te expliciteren en een maximale afstemming te realiseren met de beleidsdomeinen Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en Inburgering en Integratie;
 - b) de overdiagnostisering en medicalisering in het onderwijs aan te pakken;
 - c) instrumenten te laten ontwikkelen voor scholen en centra voor leerlingenbegeleiding om preventief risicoleerlingen te kunnen detecteren en hen preventief te kunnen begeleiden;
 - d) in het kleuteronderwijs de omkadering te verhogen en scholen te stimuleren blijvende aandacht te hebben voor zorg in het basisonderwijs;
 - e) de multidisciplinaire en contextuele begeleiding van kinderen met ontwikkelingsmoeilijkheden tijdens de kleuterleeftijd als prioriteit op te nemen in de opdracht van scholen en centra voor leerlingenbegeleiding;
 - f) evidence-based methodieken in verband met kleuterparticipatie en studieondersteuning in kansarme gezinnen structureel te erkennen;
 - g) scholen te erkennen en te gebruiken als kanalen om ouders te bereiken;
 - h) meer 'brede scholen' te realiseren, onder meer ook met betrokkenheid van de vrijetijdssectoren (Sport, Cultuur en Jeugdbeleid), om kinderen, jongeren en hun ouders maximale kansen te geven om zich op verschillende levensdomeinen volwaardig te ontplooien en om te participeren aan de samenleving;
 - i) wat de centra voor leerlingenbegeleiding betreft:
 - 1) de positie en rol, onder meer op het vlak van welzijnswerk als verwijzer naar de jeugdhulp, van de centra te versterken;
 - 2) het laagdrempelige basisaanbod van preventieve gezondheidszorg van de centra, met inbegrip van de vaccinaties en de medische consulten voor alle leerplichtige kinderen en jongeren te blijven garanderen;
 - 3) afspraken te maken met Kind en Gezin omtrent de informatieoverdracht rond opvoedingscompetenties van ouders en de ontwikkeling van kinderen met bijzondere begeleidingsbehoeften;
 - 4) de rol van de centra te herdefiniëren, onder meer op het vlak van het psychisch welbevinden van kinderen en jongeren, en met versterking van hun aanbod psychosociale hulp in de scholen;
 - 5) de zeer strikte modulering bij de centra te herzien;
 - 6) instrumenten te laten ontwikkelen en implementeren voor scholen en centra voor leerlingenbegeleiding om preventief risicoleerlingen te detecteren en ze preventief te begeleiden;
 - 7) in te zetten op onderzoek, competentieontwikkeling en begeleiding van de medewerkers van de centra;
 - j) werk te maken van kwaliteitsvolle verwijzingsprocedures voor kinderen die behoefte hebben aan buitengewoon onderwijs onder meer door te voorzien in een objectieve en onafhankelijke diagnosestelling;
 - k) met betrekking tot de onderwijsinternaten, rekening houdend met de gelijk-schakeling van werkings- en omkaderingsmiddelen, aandacht te hebben voor:
 - 1) het bekrachtigen en versterken van hun rol op het vlak van opvoedingsondersteuning, in het bijzonder voor leerlingen met bijzondere behoeften;
 - 2) het garanderen van een volledige subsidiëring van het opvoedend personeel naar rato van het aantal internen per internaat, waarbij een gedeelte wordt toegewezen voor de extra ondersteuning van leerlingen met bijzondere behoeften;
 - 3) middelen en snellere procedures voor de renovatie en nieuwbouw;
 - 4) middelen voor nascholing en professionalisering van het personeel van internaten;

- l) de psychosociale hulp in scholen te versterken en de projecten ‘coaches geestelijke gezondheidszorg’ in de scholen te evalueren en bij een positieve evaluatie te komen tot een uitbreiding wat de secundaire scholen betreft, en tot een invoering wat de basisscholen betreft;
 - m) werk te maken van een geactualiseerd spijbelactieplan, uitgebreid naar antisociaal gedrag en waarin de focus vooral ligt op preventie, en te komen tot een inventarisatie van andere problematische afwezigheden met een detectie van de oorzaken;
 - n) in te zetten op de samenwerking met het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, de time-outprojecten structureel te verankeren en flexibele trajecten op maat aan te bieden;
 - o) te investeren in schoolvervangende programma’s voor die leerlingen die vanwege een verblijf in een residentiële voorziening voor een korte of langere periode niet naar school kunnen;
 - p) in de diverse opleidingen voor beroepen waar men nadien in contact komt met kinderen en jongeren, de aandacht voor en detectie van problemen structureel in te bedden, alsook de manier van omgaan met kinderen en jongeren, en in de opleiding mee te voorzien in de manier waarop kan worden doorverwezen;
- 7° inzake het jeugdbeleid:
- a) in te zetten op een doeltreffende ontsluiting en verspreiding van de beschikbare kennis over kinderen, jongeren, hun leefwereld en hun toekomstvisie en daarbij aandacht te hebben voor nieuwe trends en hun effecten;
 - b) sensibiliseringscampagnes te voeren:
 - 1) in verband met het aanvaarden van teleurstelling in het verwachtingspatroon van en ten aanzien van kinderen en jongeren;
 - 2) om de tolerantie ten aanzien van kinderen en jongeren te verhogen;
 - 3) om ouders en opvoeders te laten inzien dat het uitoefenen van ouderlijk gezag, het stellen van grenzen en het bieden van structuur noodzakelijk zijn in de wereld van kinderen en jongeren;
 - c) kind- en jongerenvriendelijkheid tot een centraal aandachtspunt in het Vlaamse stedenbeleid en het Brusselbeleid te maken, alsook de lokale besturen daartoe te stimuleren;
 - d) een beleidsdomeinoverschrijdend actieplan op te stellen om het pesten (fysiek, verbaal en digitaal) van en door kinderen en jongeren kordaat aan te pakken;
 - e) door samenwerking en coördinatie doelgerichter in te zetten op jeugdinformatie, die informatie te laten beantwoorden aan overeengekomen kwaliteitsprincipes en kwaliteitscriteria en werk te maken van een verhoogde deskundigheid over het toegankelijk maken van die informatie bij beleidsmedewerkers en jeugdinformatieverstrekkers;
 - f) toe te zien, met ondersteuning van organisaties uit het middenveld, op voldoende mogelijkheden voor kinderen en jongeren tot ontplooiing in de vrije tijd, en op lokaal vlak een optimaal gebruik van publieke accommodaties, onder andere voor kinderen en jongeren, te faciliteren;
 - g) met erkenning van de specifieke rol van de integratiecentra sterk in te zetten op competenties van mensen en organisaties die werken met kinderen en jongeren, om om te gaan met de groeiende diversiteit bij de jeugd;
 - h) in de monitoren cursussen voor jongerenbegeleiders specifiek te voorzien in vorming in verband met het omgaan met diversiteit en jongeren met problemen, alsook over de manier waarop en de instanties waar meldingen en doorverwijzingen kunnen gebeuren;
 - i) de vorming en het inzetten van jeugdadviseurs (jongeren geven jongeren advies) bij de jongerenadviescentra te vergroten;
 - j) jeugdcultuuractoren te stimuleren en te ondersteunen om in te zetten op maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren;

- 8° inzake sport en recreatie:
- a) bij de vorming van begeleiders bij sportclubs oog te hebben voor de opleiding inzake omgaan met kinderen en jongeren, detectie van problemen, en de manier van doorverwijzen;
 - b) een sportbeleid te voeren waarbij niet enkel de prestatie en de competitie naar voor worden geschoven, maar ook de erkenning van sportieve waarden en normen zoals fair play;
 - c) werk te maken van de participatie van kinderen en jongeren, in het bijzonder kwetsbare kinderen en kansengroepen;
- 9° met betrekking tot de opbouw van het sociale weefsel en het sociale kapitaal van de gezinnen:
- a) op alle beleidsniveaus organisaties te ondersteunen die gebruik maken van methodieken op het vlak van informele ondersteuning voor en door gezinnen;
 - b) de lokale overheden te sensibiliseren een ondersteunend beleid te voeren met betrekking tot de oprichting en de werking van buurtcomités en wijkraden;
 - c) promotiecampagnes te voeren in verband met het buiten spelen van kinderen, in het bijzonder met betrekking tot de buitenspeeldag en de speelstraten;
 - d) de lokale overheden op te roepen om, wanneer zij speelpleinwerking organiseren, te bekijken of hierin wijkgerichte activiteiten kunnen worden opgenomen en erop toe te zien dat ook kwetsbare kinderen eraan deelnemen;
 - e) aan de federale overheid te vragen de buurtbemiddelingsprojecten te evalueren, en bij positieve evaluatie de invoering ervan te veralgemenen;
 - f) aan de federale overheid te vragen te bestuderen hoe bemiddeling en het gebruik van de verzoeningsprocedure gepromoot of verplicht kan worden voor het inleiden van procedures inzake burenc conflicten bij de vrederechter;
- 10° bijzondere aandacht te hebben voor en maatregelen te treffen voor:
- a) kinderen in armoede, waarbij in het kader van een beleidsdomeinoverschrijdende aanpak en met ruggespraak met de verenigingen waar armen het woord nemen, structurele armoedebestrijdingsmaatregelen worden getroffen;
 - b) allochtone jongeren met problemen, waarbij:
 - 1) de kennis en knowhow over verschillende etnisch-culturele achtergronden maximaal in de hulpverlening wordt ingezet;
 - 2) de inzet van tolken wordt gefaciliteerd, onder meer voor overleg met ouders die het Nederlands niet beheersen;
 - c) niet-begeleide buitenlandse minderjarigen en jongeren zonder papieren voor wie de toeleiding naar voogden wordt gefaciliteerd;
 - d) jongeren met zware gedragsproblemen, verslavingsproblemen, psychiatrische en emotionele problemen, voor wie een specifieke, aparte opvang wordt georganiseerd, en waarbij jongeren met een psychiatrische problematiek niet langer in de bijzondere jeugdzorg worden ondergebracht;
- 11° met betrekking tot de organisatie van de brede jeugdhulpverlening:
- a) in te zetten op preventieve maatregelen die een lage drempel creëren voor ouders en hun kinderen om hulp en begeleiding te zoeken, en daarbij oog te hebben voor het emancipatorische en wenselijke karakter van die preventie;
 - b) een permanentiesysteem te garanderen op het eerstelijnsniveau en toe te werken naar een verbeterd permanentiesysteem voor de consulenten teneinde snel en gepast te kunnen reageren;
 - c) te communiceren over de brede hulpverlening, wat inhoudt dat het voor jongeren en hun omgeving duidelijk moet zijn wie hun eerstelijnsaanspreekpunten zijn;
 - d) een ‘knipperlichtensysteem’ te ontwikkelen waarbij de detectie van misbruik en geweld ten aanzien van kinderen wordt geoptimaliseerd, onder meer met betrokkenheid van pediatrie diensten in algemene ziekenhuizen;
 - e) werk te maken van gegevensverwerking en dossiervorming op het niveau van het volledige gezin en niet enkel op het niveau van het kind of de voorziening, waardoor een integraal dossier ontstaat;

- f) de hulpvraag en gemeenschappelijke analyse ervan als uitgangspunt te nemen en niet de labeling van de hulpvraag;
 - g) prioriteit te geven aan het aanbieden van emancipatorische hulp en die te laten stoelen op het gemeenschappelijke engagement om aan de hulpvraag een antwoord te bieden;
 - h) te zorgen voor een duidelijke en wetenschappelijk onderbouwde intersectorale afstemming inzake diagnostiek en indicatiestelling, waarbij ook professionele ervaringsuitwisselingen worden georganiseerd;
 - i) in te zetten op een efficiënte en verantwoorde toewijzing van plaatsen in het belang van het kind en naar een duidelijke kwaliteitsverbetering te gaan van de doorverwijzing naar de niet-rechtstreeks toegankelijke hulp;
 - j) rekening te houden met de aanbevelingen uit de maatschappelijke beleidsnota omtrent de integrale jeugdhulpverlening en bij de implementatie van de intersectorale toegangspoort;
 - k) werk te maken van een inclusieve zorgbenadering met het oog op de diversiteit van de gebruikers van jeugdhulp;
 - l) projectfinanciering enkel aan te wenden wanneer een beslissingsboom met een duidelijke timing wordt vooropgesteld, wat inhoudt dat passende gevolgen worden gekoppeld aan hetzij een negatieve (stopzetting subsidiëring), hetzij een positieve evaluatie (verankering);
 - m) een signaalfunctie met betrekking tot algemene welzijnsproblematieken toe te kennen aan alle voorzieningen van de jeugdhulpverlening;
 - n) onder meer in het kader van het Vlaams actieplan Jongvolwassenen werk te maken van een naadloze aansluiting, indien noodzakelijk en wenselijk, op de volwassenenhulpverlening onder meer door de samenwerkingsverbanden tussen de betrokken actoren te versterken en de informatie-uitwisseling te optimaliseren;
- 12° het aanbod van de jeugdhulpverlening op de volgende wijze kwalitatief en kwantitatief te versterken:
- a) door het ambulante hulpaanbod verder uit te bouwen;
 - b) door vrijwilligers te betrekken in de uitbouw van de zorg- en dienstverlening voor gezinnen en hun kinderen;
 - c) door uitbreider in te zetten op de uitbouw en een duidelijke profilering en versterking van de rechtstreeks toegankelijke hulpverlening en het voorveld (onder meer onderwijs, jeugdwerk, straathoekwerk, opvoedingsondersteuning, telefonische of onlinehulpverlening en armoedebestrijdingsprojecten), dat wil zeggen buiten de bijzondere jeugdbijstand;
 - d) door te voorzien in flexibele trajectbegeleiding, gebaseerd op de hulpvraag en het afdoende hulpantwoord, die gericht is op het garanderen van continuïteit over het hele traject en die de risico's op herval en verzwaring van de problematiek beperkt (lifecoaching en casemanagement), en met aandacht voor de laagdrempeligheid van de reglementering en het zo dicht mogelijk bij de hulpvraag van het kind of de jongere brengen van de modules of combinaties van modules en hulpverleners te responsabiliseren in verband met de inzet van de middelen;
 - e) door samen met de sociale partners werk te maken van een verbeterd statuut en goede arbeidsomstandigheden voor alle hulpverleners;
 - f) door te voorzien in ondersteuning (bijvoorbeeld onderling door ervaren consultants ten aanzien van nieuwe consultants), intervisie, supervisie en bijscholing bij consultants, opvoeders en hulpverleners, teneinde de complexiteit van problemen aan te kunnen;
 - g) door de opleiding van de consultant meer generalistisch te maken en ervoor te zorgen dat die ook een betere voorbereiding levert met betrekking tot armoede en culturele verschillen;
 - h) door te anticiperen op de verwachte verhoogde uitstroom van het personeel in de jeugdhulpverlening;

- i) door, vertrekkende van de hulpvraag van het kind of de jongere, te zorgen voor een versoepeling van de mogelijke combinaties van zorg zonder al te veel administratieve en regelgevende belemmeringen;
 - j) door werk te maken van de verdere uitbouw van de multifunctionele centra, niet enkel beperkt tot de bijzondere jeugdbijstand;
 - k) door een duidelijke positionering en een duidelijk perspectief uit te tekenen voor de OndersteuningsTeams Allochtonen;
 - l) door verder in te zetten op de kwalitatieve en kwantitatieve uitbouw van de pleegzorg, in het bijzonder voor de jongste kinderen die behoefte hebben aan gezinsvervangende hulp, en waarbij voorzien wordt in:
 - 1) een versterking van de knowhow aangaande pleegzorg;
 - 2) de nodige begeleiding en ondersteuning van pleegzorgers en pleegkinderen;
 - 3) een voldoende omkadering en ondersteuning van de diensten voor pleegzorg, waarbij een stroomlijning van de dienstverlening wordt vooropgesteld;
 - 4) een versterking van de rechtspositie van pleegzorgers (bijvoorbeeld hoorrecht);
 - m) door mogelijkheden te voorzien tot de uitbouw en de ondersteuning van gezinsvervangende tehuizen, die door de kleinschaligheid en een ‘vaste opvoeder’ het dichtst aansluiten bij het gezin;
 - n) door de crisishulpverlening in het kader van de integrale jeugdhulp, in het bijzonder wat de toewijzing en subsidiëring van crisisplaatsen betreft, te evalueren;
 - o) door bijzondere aandacht te ontwikkelen voor kinderen van ouders met psychiatrische problemen of met een afhankelijkheidsproblematiek;
 - p) door te investeren in een duidelijke uitbreiding van de basishulpverleningscapaciteit van de centra voor geestelijke gezondheidszorg, in het bijzonder wat de doelgroepen kinderen en jongeren betreft;
 - q) door in de heroriëntering van de geestelijke gezondheidszorg in Vlaanderen in te zetten op de uitbreiding van het aanbod ambulante consultatiezorg, thuisbegeleiding, outreachende zorg en crisishulpverlening, in het bijzonder voor en aan kinderen en jongeren;
 - r) door afstemming te bewerkstelligen met de kinderpsychiatrie in de K-diensten in het kader van een integraal hulpverleningsaanbod;
 - s) door langetermijnhulpverleningstrajecten te ontwikkelen;
- 13° inzake de rechtspositie van de betrokkenen:
- a) te waken over het recht op informatie en het recht op inspraak van kinderen en jongeren in de jeugdhulpverlening;
 - b) bij de Federale Regering aan te dringen op de effectieve realisatie van een recht op bijstand van een minderjarige door een gekwalificeerde advocaat, en het hoorrecht en spreekrecht van de minderjarige in de gerechtelijke en administratieve procedures te garanderen;
 - c) artikel 7 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp te evalueren, i.e. een evaluatie van het decreetale vermoeden dat een minderjarige van twaalf jaar of ouder wordt vermoed in staat te zijn tot een redelijke beoordeling van zijn belangen, op grond waarvan een minderjarige het recht om geïnformeerd vrij in te stemmen met de buitengerechtelijke jeugdhulp of die hulp te weigeren, zelfstandig kan uitoefenen;
 - d) de situatie van jongeren in voorzieningen in overeenstemming te brengen met internationale verplichtingen en werk te maken van een verdere implementatie van het genoemde decreet in de gemeenschapsinstellingen;
- 14° inzake gegevensverzameling en wetenschappelijk onderzoek:
- a) verder werk te maken van de ontsluiting van gegevens over de instroom, doorstroom en uitstroom in de jeugdhulpverlening;
 - b) te investeren in wetenschappelijke kennis en onderzoek naar hulpverleningstrajecten.